

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Луцького національного
технічного університету

протокол № Р від «29» 01 2026 р.

Ректор ЛНТУ

Ірина ВАХОВИЧ

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників

закладів загальної середньої освіти

КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Луцьк – 2026

Розробник(и): Луцький національний технічний університет (Гулай Ольга Іванівна, професор кафедри цифрових освітніх технологій Луцького національного технічного університету, доктор педагогічних наук, професор; Кабак Віталій Васильович, завідувач кафедри цифрових освітніх технологій Луцького національного технічного університету, кандидат педагогічних наук, доцент)

Напрямок підвищення кваліфікації: Кар'єрне консультування здобувачів освіти

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Кар'єрне консультування в Новій українській школі». Наказ МОН України від 04.11.2025 № 1450.

Термін дії програми: з 2026 до 2030 року (*програма оновлена / продовжена*).

Рецензенти:

ТУЛАШВІЛІ Юрій Йосипович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук Луцького національного технічного університету

ЗАВАЦЬКА Ольга Євгенівна, директор Луцького центру професійно-технічної освіти

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Реформування загальної середньої освіти в Україні, започатковане Концепцією реалізації державної політики з реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р) та продовжене Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період 2024–2030 років (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 липня 2024 року № 651-р), зумовлює необхідність запровадження нових підходів до організації освітнього процесу та професійного зростання педагогічних працівників.

Перехід до профільної середньої освіти та орієнтація на формування в учнів здатності до усвідомленого професійного самовизначення актуалізує потребу в розвитку кар'єрного консультування в закладах загальної середньої освіти. Це відповідає вимогам Державного стандарту профільної середньої освіти та стратегічним завданням Міністерства освіти і науки України щодо підвищення якості освітніх послуг і підготовки здобувачів освіти до життя в умовах динамічного ринку праці.

Результати міжнародних досліджень, зокрема PISA (2018, 2022), засвідчують недостатній рівень усвідомленого вибору професій і обізнаності молоді щодо можливостей ринку праці, що призводить до труднощів у подальшій освітній і професійній реалізації. В Україні ця проблема ускладнюється соціально-економічними викликами, міграційними процесами та нерівністю доступу до якісної профорієнтаційної підтримки.

Запровадження інституту кар'єрного консультування в закладах загальної середньої освіти відповідає рекомендаціям міжнародних організацій (зокрема OECD та Європейського Союзу) та сприятиме формуванню кар'єрної компетентності здобувачів освіти, реалізації індивідуальних освітніх траєкторій і забезпеченню сталого розвитку освітньої системи України.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: реалізується повною мірою відповідно до Типової програми підвищення кваліфікації.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна / дистанційна (із використанням технологій дистанційного навчання у синхронному режимі).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО, необхідних для здійснення кар'єрного консультування та професійної орієнтації здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

– сформувати в педагогічних працівників уміння та навички, необхідні для забезпечення в закладі освіти системи заходів з кар'єрного консультування та

професійної орієнтації, відповідно до цінностей Нової української школи, орієнтуючись на індивідуалізацію траєкторій освіти та розвитку, компетентнісний підхід і міжнародні стандарти;

- сформувати цілісне уявлення про сучасну систему кар'єрного консультування та професійної орієнтації в контексті профільної середньої освіти, нормативно-правових засад і державної політики;

- ознайомити із сучасними моделями, методами, технологіями та інструментами кар'єрного консультування;

- розвинути практичні навички здійснення кар'єрного консультування, включно з методами інструментальної діагностики, індивідуальної та групової роботи, інтерв'ювання, фасилітації, супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору здобувачів освіти;

- сформувати здатність до виявлення кар'єрних потреб учнівства, враховуючи вікові, гендерні, соціальні та культурні особливості; індивідуально-психологічні особливості на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;

- удосконалити вміння розвитку в учнів та учениць навичок самопізнання, постановки цілей, ухвалення рішень, планування індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору під час освітнього процесу;

- посилити спроможність інтеграції профорієнтаційних елементів в освітній процес із урахуванням принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметність та компетентнісний підхід.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН України від 29 серпня 2024 року № 1225): інформаційно-цифрова компетентність (А3), психологічна компетентність (Б1), емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

- розбудови системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування в ЗЗСО в контексті профільної середньої освіти, нормативно-правових засад та державної політики;

- упровадження в практику кар'єрного консультування сучасних моделей, методів, технологій та інструментів;

- здійснення кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти, супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору учнів;

- виявлення освітніх, мотиваційних і кар'єрних потреб учнів з урахуванням вікових, гендерних, соціокультурних та індивідуально-психологічних особливостей на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;

- формування та розвитку в учнів і учениць навичок самопізнання, цілепокладання, прийняття рішень і планування власної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору у межах освітнього простору;

– інтегрування профорієнтаційних елементів у навчальні програми, виховну та проєктну діяльність відповідно до принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметність та компетентнісний підхід.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється на основі компетентнісного підходу та передбачає оцінювання здатності слухачів застосовувати набуті знання, уміння та навички у професійній діяльності.

Система оцінювання включає **поточне (70 балів) та підсумкове (30 балів) оцінювання** і реалізується через виконання слухачами практичних, аналітичних та підсумкових завдань: виконання практичних завдань під час занять; участь в обговореннях, аналіз кейсів; самостійна робота (аналітичні завдання, рефлексія); підсумкове завдання (тест).

Критерії оцінювання:

- відповідність виконаних завдань меті та змісту програми;
- повнота і правильність виконання завдань;
- здатність застосовувати знання і навички в практичних ситуаціях;
- аргументованість висновків і рішень;
- дотримання академічної доброчесності.

Умови отримання документа про підвищення кваліфікації:

Слухач отримує документ про підвищення кваліфікації за умови виконання передбачених програмою навчальних завдань та успішного проходження підсумкового оцінювання **із отриманням не менше 60 % балів загального результату.**

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки з практично орієнтованими формами роботи із використанням цифрових технологій та онлайн-інструментів, що забезпечують формування та розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників у сфері супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного розвитку учнів.

Особливістю програми є інтерактивний характер навчання з використанням цифрових технологій та орієнтація на компетентнісний підхід, що забезпечується залученням слухачів до аналізу педагогічних кейсів, участі в рольових іграх, моделювання консультаційних ситуацій, виконання групових проєктів і впровадження рефлексивних практик.

Самостійна робота передбачає опрацювання рекомендованої літератури та нормативно-правових документів.

Підсумкові заходи відбуваються у формі тестування.

Зміст програми складається з 3 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. Передбачено оцінювання результатів навчання шляхом нарахування 5 балів за виконання кожного практичного заняття (сумарно 50 балів), 20 балів за створення методичної розробки та 30 балів за підсумковий тест, що в сукупності становить 100 балів і забезпечує комплексну оцінку сформованості професійних компетентностей слухачів.

Слухач отримує документ про підвищення кваліфікації за умови виконання передбачених програмою навчальних завдань та успішного проходження підсумкового оцінювання із отриманням не менше 60 % балів загального результату.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год., з них: 10 год. – лекційні заняття, 10 год. – практична робота, 8 год. – самостійна робота, 2 год. – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та професійної освіти	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації	-	2	2	-	4
Разом за модулем 1	2	2	2	-	6

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					
Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників	-	2	-	-	2
Разом за модулем 2	2	2	2	-	6
МОДУЛЬ 3. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ					
Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування	2	2	-	-	4
Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти	-	2	-	-	2
Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів	-	2	-	-	2
Разом за модулем 3	6	6	4	-	16
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
Усього	10	10	8	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та професійної освіти.

Поняття і роль кар'єрного консультування, його мета й місце в системі професійної орієнтації здобувачів базової середньої освіти. Нормативно-правове забезпечення, державна підтримка кар'єрного консультування та профорієнтаційної діяльності в ЗЗСО України. Нові сенси професійної орієнтації в контексті НУШ. Використання Європейських рамок компетентностей, зокрема Life Comp (Європейська рамка особистісної, соціальної та навчальної ключової компетентності), Entre Comp (Європейська рамка підприємницьких компетенцій) для формування особистісної і соціальної готовності учнів до вибору сфери професійної діяльності та кар'єри.

Спільне й відмінне в професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні здобувачів освіти. Зв'язок кар'єрного консультування з розробкою індивідуальної стратегії навчання та освітньої траєкторії. Зміст (діагностика інтересів та здібностей здобувачів освіти, інформування про професії та ринок праці, формування кар'єрних планів, розвиток навичок самопрезентації), основні завдання (усвідомлений вибір, розвиток самопізнання, профілактика помилкових рішень, формування soft skills), принципи (добровільність, конфіденційність, урахування вікових та індивідуальних особливостей, «не нашкодь», автономія, неупереджене ставлення, антидискримінація) та етичні стандарти (повага до особистого вибору, компетентність консультанта) кар'єрного консультування в ЗЗСО.

Сучасні виклики: цифровізація, зміни ринку праці, інклюзивність і персоналізація кар'єрних маршрутів. Партнерська взаємодія педагогічних працівників ЗЗСО в системі кар'єрного консультування.

Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації.

Основні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації, їх еволюція та практичне значення. Теорія рис і факторів (Парсонс В., Голланд Д.); розвиткові теорії (Супер К., Гінзберг Д.); соціальнокогнітивна теорія кар'єрного вибору (Лент Р., Браун С.); конструктивістські моделі (Савікас М.) та концепція кар'єрної адаптивності. Елементи моделей кар'єрного консультування в поєднанні з розвитком ключових компетентностей LifeComp та підприємницьких компетентностей EntreComp. Концепція автономної кар'єрної мотивації, сфокусована на внутрішніх джерелах професійного вибору й здатності здобувачів освіти самостійно будувати та коригувати власний кар'єрний маршрут.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Соціальна ситуація розвитку в ранньому юнацькому віці (від 14,5 до 17 років) (провідний вид діяльності; зміна потреб і складання життєвих планів; самопроєкція на майбутнє; оцінка навчання для вибору професій тощо).

Розвиток самосвідомості та ідентичності. Кар'єрний та професійний вибір як провідний напрям самовизначення в ранньому юнацькому віці. Базові фактори професійного вибору юнацтва: зовнішні (престижність професії, її змістовні та матеріальні характеристики; соціальний попит та підтримка, можливості працевлаштування, стереотипи (сімейні, членство в неформальних групах та ін.); інформованість про різні види професійних сфер діяльності; тиск (рекомендація, поради, вказівки з боку інших людей, приклади героїв кіно, літературних персонажів та ін.), індивідуальні об'єктивні обставини (стан здоров'я); внутрішні (психофізіологічні якості, здібності, інтереси, покликання, рівень домагань, самооцінка, цінності)

Мрії та ідеалізовані уявлення про професії старшокласників. Вікові: кризи, юнацький максималізм як бар'єри та рушійні сили професійного самовизначення і кар'єрного вибору. Гендерний аспект професійного самовизначення та формування кар'єрної мотивації. Роль батьків і соціального оточення у виборі професії. Готовність до самостійного прийняття рішень.

Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників.

Групи мотивів вибору професії: соціальні; моральні; матеріальні; пізнавальні; естетичні; творчі; змістовні; престижні та утилітарні. Провідні мотиви професійного вибору в ранньому юнацькому віці: пізнавальні інтереси; прагнення до соціального визнання; наслідування авторитетів; вплив сім'ї та однолітків, зростання значення внутрішньої (автономної) мотивації.

Роль ціннісних орієнтацій, уявлень про майбутнє, самооцінки та впевненості у власних здібностях. Вплив зовнішніх чинників (медіа, трендів ринку праці, освітнього середовища) на мотиваційний вибір підлітків.

Індивідуальний мотиваційний профіль та інструменти підсилення внутрішньої зацікавленості учня у свідомому професійному самовизначенні.

МОДУЛЬ 3. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Характеристика форм кар'єрного консультування: кількістю учасників – індивідуальна, групова (2-5 учнів, об'єднані спільним інтересом, здібностями, нахилами тощо), колективна (учні одного класу, учні однієї паралелі, учні, що обрали один профіль тощо); за тривалістю – разові короткотривалі (2-3 консультації), довготривалі (понад 3 консультації) систематичні (проводяться за встановленим графіком постійно), оперативні (швидко скоординовані у зв'язку з несподіваними проблемами та труднощами); за змістом – довідково-інформаційна (надання систематизованої інформації про професії, ознайомлення зі змістом, вимогами, шляхами отримання обраної професії, можливостями працевлаштування кар'єрного зростання), діагностична (виявлення інтересів, нахилів, здібностей, рис характеру та знань про вимоги професії, вибір профілю), формувальна (формування, корегування плану вибору професії та кар'єри, узгодження вибору

професії з інтересами, нахилами, здібностями, рисами характеру та кар'єрними намірами); за профілем консультанта – медична (проводить лікар-профконсультант з метою виявлення відповідності стану здоров'я вимогам професії), педагогічна (проводить педагог для створення єдиного сценарію подальшого навчання для досягнення кар'єрного ідеалу), економіко-професіологічна (може проводити спеціаліст центру зайнятості або педагог для ознайомлення учнів з потребою регіону у фахівцях, вимогами вступу в заклади освіти для отримання професії), психологічна (проводить психолог або педагог для визначення психічних якостей, придатності або непридатності до обраної професії, знайомства із психограмами професій, здатності до виконання тощо); за організації – очна, дистанційна, змішана.

Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування.

Характеристика основних методів та прийомів кар'єрного консультування: інформаційно-довідкові (знайомство з професіограмами, довідковою літературою, професійна реклама та агітація тощо), освітні (екскурсії на виробництва або установи, зустрічі з фахівцями різноманітних професій, пізнавальні та освітні лекції, профорієнтаційні уроки, навчальні фільми, мас-медіа, ярмарки професій та їх модифікації, воркшопи, проектна діяльність, елементи STEAM-освіти); психодіаностичні (аналіз портфоліо, бесіди-інтерв'ю закритого та відкритого типів, опитувальники професійної мотивації та здібностей, тести, спостереження, збирання опосередкованої інформації тощо); мотиваційно-підтримувальні (групи спілкування (спільноти) за обраним профілем, активне слухання, позитивні (успішні) приклади самовизначення, коучингові та наставницькі підходи тощо): практично-дійові («професійні проби» в спеціально організованому освітньому просторі; тренінги та моделювання ситуацій, ділові ігри, розвиток soft skills, тайм-менеджмент, завдання для розвитку фінансової грамотності та підприємництва, мозкові штурми, побудова плану дій, складання індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку та життєвої перспективи, розробка схем альтернативного вибору з наявних варіантів вибору професії, закладу освіти або спеціальності в конкретному закладі тощо).

Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Кар'єрне консультування на рівні базової середньої освіти (5-9 класи): орієнтація на розвиток пізнавального інтересу до світу професій, формування навичок самопізнання (інтереси, здібності, цінності), ознайомлення із широким спектром професійних сфер, початкове розуміння ринку праці та ролі освіти в кар'єрному зростанні. Підготовка до свідомого вибору фахового профіля. На рівні профільної середньої освіти (10-12 класи): акцент на поглиблене дослідження обраного профілю; формування індивідуального кар'єрного плану, опанування навичок пошуку роботи, самопрезентації та прийняття відповідальних рішень.

Технології кар'єрного коучингу, менторства, індивідуальних консультацій з аналізом портфоліо досягнень, симуляції співбесід, стажування, участь у профільних конкурсах та проектах.

Технологія застосування цифрових інструментів і ресурсів для кар'єрного консультування та професійної орієнтації: платформа профорієнтації та розвитку кар'єри Державної служби зайнятості (тести, описи професій, відеоекскурсії, база

закладів освіти); портал «Моя професія»; державний ресурс «Дія.Освіта» (курси та освітні сертифікати), Національна онлайн-платформа Career Hub (проекти для молоді, менторські програми, конкурси). Інтерактивні інструменти Prometheus та EdEra з курсами навичок XXI століття.

Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Принципи, етапи та інструменти побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку учнів з урахуванням їхніх інтересів, здібностей, цінностей та актуальних потреб ринку праці. Роль та можливості кар'єрного консультування у визначенні освітніх і професійних цілей, виборі профільних напрямів навчання, розвитку ключових компетентностей і формуванні навичок автономного управління кар'єрою.

Міждисциплінарна співпраця вчителів-предметників, класних керівників і психологів для комплексної підтримки учня на різних етапах формування індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку. Особливості збору та аналізу індивідуальної інформації учнів. Персоналізовані кар'єрні плани та алгоритм їх розроблення.

Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів.

Значення та форми співпраці кар'єрних консультантів із батьками щодо підтримки професійного самовизначення їхніх дітей. Методи залучення батьків до профорієнтаційного процесу в ЗЗСО. Роль психологів у діагностиці та розвитку мотивації, можливості партнерства з місцевими громадами для організації практик і заходів. Форми взаємодії ЗЗСО з роботодавцями для ознайомлення учнів із реальними умовами праці та ринком праці: проведення інформаційних зустрічей, організації спільних проектів, створення мережі партнерств тощо.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації.

Питання для обговорення:

1. Аналіз основних сучасних теорій і моделей кар'єрного консультування та професійної орієнтації.
2. Визначення ключових понять і категорій у межах сучасних підходів до кар'єрного розвитку особистості.
3. Порівняльний аналіз сучасних моделей професійної орієнтації та можливостей їх практичного застосування.
4. Аналіз практичних кейсів вибору та планування професійної кар'єри з позицій різних теоретичних підходів.
5. Моделювання процесу кар'єрного консультування для різних цільових груп на основі обраної теоретичної моделі.

Інтерактивні практичні завдання:

1. Робота в малих групах «Теорія в дії».

Слухачі об'єднуються в групи, кожна з яких отримує опис однієї сучасної теорії або моделі кар'єрного консультування. Завдання – проаналізувати її

ключові положення та представити приклад практичного застосування для конкретної цільової групи (учні, студенти, дорослі).

2. Кейс-аналіз «Кар'єрний вибір клієнта».

Учасникам пропонується опис ситуації клієнта (вік, освіта, запит, професійні інтереси). Необхідно запропонувати варіант кар'єрного консультування, спираючись на одну з сучасних теорій або моделей, та обґрунтувати вибір підходу.

3. Рольова вправа «Кар'єрний консультант».

У парах або мікрогрупах відпрацьовується модель кар'єрної консультації: один учасник виступає в ролі консультанта, інший – клієнта. Завдання: застосувати елементи обраної теоретичної моделі та сформулювати рекомендації щодо професійного розвитку.

Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників.

Питання для обговорення:

1. Аналіз чинників, що впливають на формування мотивації професійного вибору старшокласників.
2. Характеристика внутрішньої і зовнішньої мотивації у процесі професійного самовизначення учнів старшої школи.
3. Аналіз впливу соціального середовища (сім'ї, однолітків, школи, засобів масової інформації) на професійний вибір старшокласників.
4. Визначення вікових і психологічних особливостей старшокласників, що зумовлюють специфіку їх мотиваційної сфери.
5. Розроблення рекомендацій щодо підвищення усвідомленості та стійкості професійної мотивації старшокласників.

Інтерактивні практичні завдання:

1. Групова робота «Мотиваційні чинники».

У малих групах слухачі визначають і класифікують чинники мотивації професійного вибору старшокласників як внутрішні і зовнішні. Результати оформлюються у вигляді схеми або таблиці з подальшим обговоренням.

2. Кейс-аналіз «Професійний вибір старшокласника».

Учасникам пропонується опис ситуації старшокласника з різним рівнем професійної мотивації. Завдання полягає в аналізі мотиваційних домінант, визначенні проблемних аспектів і розробленні шляхів корекції мотивації.

3. Рольова вправа «Консультація школяра».

У парах відпрацьовується ситуація професійної консультації, де один учасник виконує роль здобувача освіти певного віку, а інший роль консультанта. Завдання полягає у виявленні провідних мотивів професійного вибору та формулюванні рекомендацій щодо їх усвідомлення і розвитку.

Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування.

Питання для обговорення:

1. Аналіз основних методів і прийомів кар'єрного консультування та сфер їх практичного застосування.
2. Характеристика індивідуальних і групових методів кар'єрного консультування.

3. Визначення критеріїв добору методів кар'єрного консультування відповідно до запиту клієнта.
4. Аналіз ефективності застосування різних методів і прийомів кар'єрного консультування для різних цільових груп.
5. Розроблення фрагмента консультаційної роботи з використанням обраних методів кар'єрного консультування.

Інтерактивні практичні завдання:

1. Робота в групах «Метод у фокусі».

Слухачі об'єднуються в малі групи, кожна з яких опрацьовує окремий метод або прийом кар'єрного консультування. Завдання полягає у визначенні мети методу, умов його застосування та можливих обмежень.

2. Кейс-аналіз «Вибір методу консультування».

Учасникам пропонується опис клієнтського запиту. Необхідно підібрати доцільні методи і прийоми кар'єрного консультування та обґрунтувати їх вибір з урахуванням віку, рівня підготовки і потреб клієнта.

3. Інтерактивна вправа «Конструктор консультації».

Слухачі моделюють послідовність кар'єрної консультації, добираючи і поєднуючи різні методи та прийоми відповідно до визначеної мети консультування. Результати представляються у вигляді структурованого плану.

Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Питання для обговорення:

1. Аналіз поняття індивідуальної освітньої траєкторії та її значення для кар'єрного розвитку здобувачів базової і профільної середньої освіти.
2. Визначення етапів побудови індивідуальної освітньої траєкторії в системі кар'єрного консультування.
3. Аналіз чинників, що впливають на формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.
4. Вивчення ролі педагогічних працівників і кар'єрних консультантів у супроводі побудови індивідуальної освітньої траєкторії.
5. Розроблення прикладу індивідуальної освітньої траєкторії для здобувача базової або профільної середньої освіти з урахуванням його кар'єрних намірів.

Інтерактивні практичні завдання:

1. Робота в малих групах «Освітня траєкторія крок за кроком».

Слухачі в групах моделюють етапи побудови індивідуальної освітньої траєкторії для умовного здобувача освіти. Завдання полягає у визначенні цілей, ресурсів і можливих освітніх рішень.

2. Кейс-аналіз «Вибір освітнього маршруту».

Учасникам пропонується опис ситуації здобувача базової або профільної середньої освіти з конкретними освітніми і кар'єрними запитами. Необхідно розробити варіант індивідуальної освітньої траєкторії з обґрунтуванням обраних рішень.

3. Інтерактивна вправа «Карта освітнього вибору».

Слухачі створюють візуальну карту освітнього вибору здобувача освіти, відображаючи можливі освітні напрями, альтернативи та точки професійного самовизначення з урахуванням перспектив кар'єрного розвитку.

Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів.

Питання для обговорення:

1. Аналіз ролі закладу загальної середньої освіти у координації взаємодії з батьками, психологами, громадами та роботодавцями щодо професійної орієнтації учнів.
2. Визначення основних форм і напрямів співпраці ЗЗСО з різними суб'єктами кар'єрного орієнтування.
3. Аналіз можливостей залучення соціальних партнерів до процесу професійного самовизначення учнів.
4. Вивчення функцій педагогічних працівників і практичного психолога у забезпеченні міжсекторальної взаємодії з питань кар'єрного визначення учнів.
5. Розроблення пропозицій щодо організації ефективної співпраці ЗЗСО з батьками, громадськістю і роботодавцями у сфері професійної орієнтації.

Інтерактивні практичні вправи завдання:

1. Групова робота «Карта партнерської взаємодії».

Слухачі в малих групах визначають потенційних партнерів ЗЗСО у сфері професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів, а також напрями і форми співпраці з ними. Результати представляються у вигляді структурованої схеми.

2. Кейс-аналіз «Побудова партнерства».

Учасникам пропонується опис ситуації організації профорієнтаційної роботи в ЗЗСО. Завдання полягає у визначенні шляхів залучення батьків, психологів, представників громади і роботодавців до спільної діяльності.

3. Інтерактивна вправа «Модель спільної профорієнтаційної події».

Слухачі розробляють концепцію профорієнтаційного заходу за участю кількох партнерів, визначаючи їхні ролі, форми взаємодії та очікувані результати для учнів.

3.2. Індивідуальне завдання

Розробити фрагмент індивідуальної програми кар'єрного консультування здобувача базової або профільної середньої освіти з урахуванням вікових особливостей, етапу освітньої підготовки, індивідуальних освітніх потреб і професійних інтересів учня.

У роботі передбачити визначення мети та завдань кар'єрного консультування, добір і обґрунтування технологій та інструментів (зокрема цифрових) кар'єрного консультування, опис форм і методів індивідуальної та/або групової роботи, а також очікувані результати супроводу освітньої та кар'єрної траєкторії здобувача освіти.

Індивідуальне завдання виконується в обсязі до 5 сторінок формату А4 (без урахування додатків) та оформлюється відповідно до таких вимог: шрифт Times New Roman, кегль 14; міжрядковий інтервал 1,5; абзацний відступ 1,25 см; поля:

ліве 3 см, праве 1,5 см, верхнє та нижнє 2 см; вирівнювання тексту по ширині; нумерація сторінок внизу праворуч.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї): наказ МОН України від 10.10.2024 № 1451. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1451729-24#Text> (дата звернення: 25.08.2025).
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2025).
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.02.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 25.08.2025).
4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

Основна література

1. Заєць І.В. Сучасна профорієнтаційна діагностика: практ. посіб. Київ: ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2025. 278 с.
2. Заєць І. В., Шевенко А. М. Науково-практичне забезпечення профдіагностичної і профконсультативної діяльності: методичні рекомендації. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. URL: <https://surl.li/qkcdcf> (дата звернення: 25.08.2025).
3. Професійна орієнтація у Новій українській школі. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/konczepczyia-profori%D1%94ntaczii%CC%88-dlya-gromadskogo-obgovorennya-16_12_20-.pdf (дата звернення: 25.08.2025).

Додаткова література

1. Глубоченко К. Впровадження інституту кар'єрних радників у школах: підходи до оцінювання ефективності. Академічні візії. 2024. Випуск 36. С. 1-10. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1428/1306> (дата звернення: 25.08.2025).
2. Психологія професійної діагностики та професійного консультування: практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М.; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 225 с. URL: <https://surl.li/hpueod> (дата звернення: 25.08.2025).
3. Толочко С. В. Вимоги до професійно-педагогічної компетентності кар'єрних радників та едвайзерів в українських закладах освіти. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 1 (34). С. 213-220. URL: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-1-34> (дата звернення: 25.08.2025).

4. Хоружа Л., Братко М., Гриневич Л. Інноваційні тренди у професійно-педагогічній освіті: кар'єрний радник для Нової української школи. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2024. № 80(3). С. 31-44. URL: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2024.3.3> (дата звернення: 25.08.2025).

5. Шевенко А. Проблеми підготовки радника з професійної орієнтації для закладів загальної середньої освіти. UNESCO Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century, v. 1, n. 7, P. 86-97, 1 Aug. 2023. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.86-97](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.86-97) (дата звернення: 25.08.2025).

6. Lytvynenko O., Korkos Y. Adaptation of the Ukrainian version of Autonomous Career Motivation Scale (in Ukrainian). URL: https://www.researchgate.net/publication/390224057_Adaptation_of_the_Ukrainian_version_of_Autonomous_Career_Motivation_Scale_in_Ukrainian (дата звернення: 25.08.2025).

Інтернет-ресурси

1. Міністерство цифрової трансформації України. Тести. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/tests> (дата звернення: 25.08.2025).

2. Міністерство цифрової трансформації України. Дерево професій. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/profession-tree> (дата звернення: 25.08.2025).

3. Платформа з профорієнтації та розвитку кар'єри. Офіційний інтернет-портал Державної служби зайнятості України. URL: <http://profi.dez.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2025).

4. Всеукраїнський проект з профорієнтації та побудови кар'єри «Обери професію своєї мрії». URL: <https://hryoutest.in.ua/> (дата звернення: 25.08.2025).